

10 КЛАСС

1. Текстті хышырып, аныу јјн сауызын іле сыуарып,

Он ікі чылныу пазында
Чирніу есте чайхалыбысхан,
Тигір паары соолабысхан.
Аран-чула хара хула ат,
Пу чирге сабылып, **тігірепчедедір,**
Ирніу келегі Хулатай,
Пу чирге сабылып, **кјглеп килчедедір.**
Кирім сынныу естенде
Ирніу келегі Хулатай,
Аран-чула аттау тезіре сегіріп,
Хара хула аттыу алнында одыра тескен –
Ир сомы кјк тас пол чјрібіскен,
Тоуыс хулас сынныу хара хула ат
Ат сомы ах тас пол парыбысхан.
Алтын Кјк хыс туумазы,
Ах јрге ибдеу сышып,
Кирім сынны кјре ойлап килир.
Сыуара ойлап киліп, кјрібіссе,
Аран-чула хара хула ат
Ат сомы ах тас пол чјрібістір.
Ирніу келегі Хулатай абаазы
Ир сомы кјк тас пол чјрібістір.
Алтын Кјк хыс келегі,
Ибіре пастырып, кјр турадыр:
Хулатай абаазы
Чалбай туриан чирніу естен
Кјп айландыра чјріптір,
Кјп алыптыу ханын чайтыр.
Јкіс хулунны ат јскірбиндір,
Јкіс олуанны ир јскірбиндір.
Хулатайны чон хариаптыр,
Чонныу хариазы агаа чидіптір.

(«Албынхы» алыптыи нымахтау)

2. Текст хоостыра мындау тоуыстар толдырыуар.

- 1) Тексттеу петкен сјстерні сыуара пазып, ікі пјлікке чар: а) хозымнар ползыинау петкен сјстер: ...; 2) сјстер палуалызып петкен сјстер:
- 2) Харах кјзіне иртпеен ирткен тус формазында турчатхан иділістіг чоохташларны сыуара пазып, тус хозымнарын паза чоохташларныу грамматика јјнін сиип салыуар.
- 3) Арлануан иділістерніу тус хозымын сиип салыуар, оларныу хайдау тус хозымы полчатханын чарыдыуар.
- 4) Послелогтарны палуалысчатхан сјстерінеу хада сыуара пазып алыуар.
- 5) Ниме-нооны тірілдірчеткен тіл оудайын киречілепчеткен 2 кјзідім пас.
- 6) Тартылыи палуалыснау палуалысхан сјстер пірігістеріу тексттеу сыуара пазып алыуар.
- 7) Арлануан чоохташларныу педізін чарыт сал.
- 8) «Алыптыи нымахтар – чонымныу кезі» темаха ссе пазыуар. Сауыстарыуны чарыда кјзідіуер.